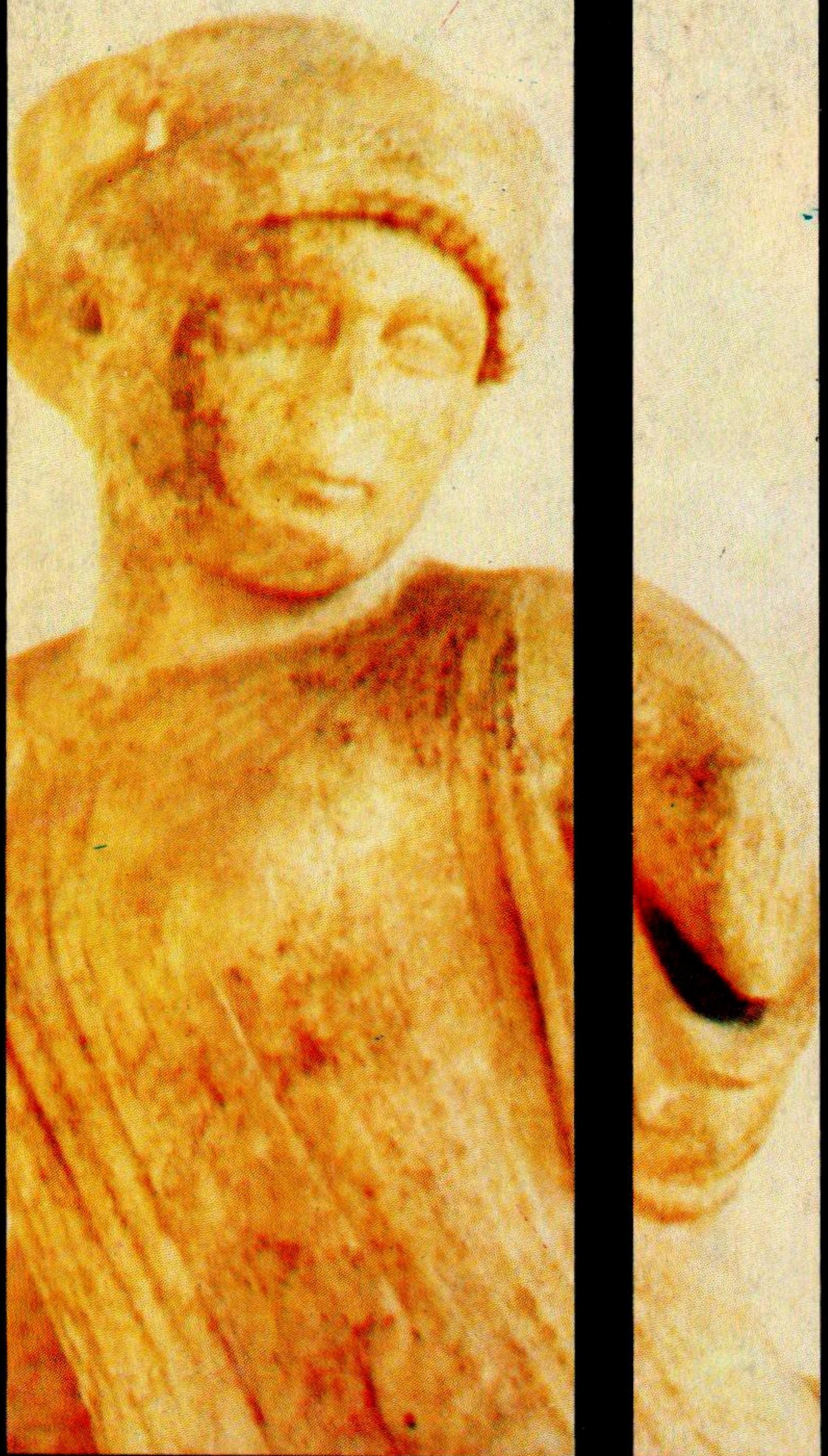

ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ '91

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ**

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ «ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ '91»

Πρόεδρος:
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ
Δήμαρχος Ελευσίνας

Μέλη
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΡΣΙΝΗ
ΗΛΙΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΤΡΙΛΙΚΗ ΚΩΝ/ΝΑ
ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΡΓΑΤΟ·Υ·ΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΣΚΑΡΜΟΥΤΣΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
ΚΟΛΛΙΑΣ ΘΑΝΑΣΗΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ & ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΕΠΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΣΟΥΡΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΓΕΛΑΜΙΔΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΕΛΕΥΣΙΣ»
(Γ.Α.Σ.Ε.)
ΜΑΡΟΥΓΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

**ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΜΥΝΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΣΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ**
ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΤΑΓΚΑΔΙΑΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΕΡΚΥΡΑΙ·ΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΠΟΥΛΗ ΚΩΝ/ΝΑ
ΣΚΙΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΝΩΣΗΣ ΚΡΗΤΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΣΗΦΑΚΑΚΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
ΛΥΓΕΡΑΚΗ ΒΙΚΥ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΤΡΙΛΙΚΗ ΚΩΝ/ΝΑ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ 1ου ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΛΕΒΕΝΤΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΔΕΜΕΡΤΖΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ 2ου ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΖΩΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΚΩΝ/ΝΑ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ 3ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
ΜΟΝΟΧΟΛΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

**ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ**
ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΑΣ ΣΠΥΡΟΣ

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 1991

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Ευριπίδη «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ»
ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Λάρισας
Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας
έναρξη 8.30 μ.μ.

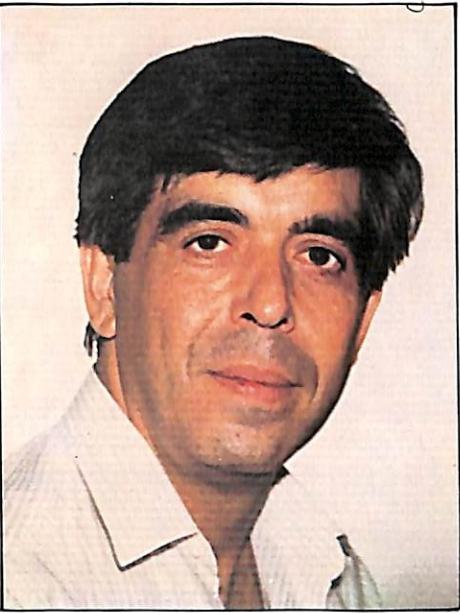
ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Συναυλία: Ανδρέας Μικρούτσικος - Σοφία Βόσσου με τη
Μαργαρίτα Ζορμπαλά.
Συμμετέχουν η Λιά Βίσση και ο Σπύρος Παπαναστασίου
Πλατεία Ηρώων
έναρξη 8.30 μ.μ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Αριστοφάνη «ΟΡΝΙΘΕΣ»
Μοντέρνο Θέατρο Γιώργου Μεσσάλα
Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας
έναρξη 8.30 μ.μ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Παιδικό Θέατρο «Ευγένιος & Κυκνένια» από την Παιδαγωγική
Σκηνή της Τζένης Φωτίου
Πλατεία Νεολαίας - Άνω Ελευσίνα
έναρξη 8 μ.μ.

10 έως 30 Σεπτεμβρίου: Αθλητικές εκδηλώσεις

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Λαογραφικό Φεστιβάλ
Συμμετέχουν οι Εθνικοτοπικοί Σύλλογοι της Ελευσίνας
Πλατεία Ηρώων
έναρξη 8 μ.μ.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ
Δήμαρχος Ελευσίνας

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ

Τα «ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ» είναι για την πόλη μας ένας θεσμός με παράδοση 17 χρόνων. Μια σύγχρονη πολιτιστική παράδοση, στη μακραίωνη ιστορία της ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ με μεγάλη προσφορά στον πολιτισμό και τις πανανθρώπινες αξιες.

Η καθιέρωση των «ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ», σαν κορυφαίων πολιτιστικών εκδηλώσεων, προς τιμή του μεγάλου Ελευσίνιου τραγικού ποιητή Αισχύλου, δεν έγινε απλά για να έχουμε **και** κάποιο άλλο πολιτιστικό γεγονός.

Τα «ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ» καθιερώθηκαν για να υποδηλώσουν, να υπενθυμίσουν και να τονίσουν μιαν άλλη παρουσία της ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ στη σύγχρονη εποχή στη χώρα μας.

Μια παρουσία **διαφορετική** από αυτή που της επέβαλαν που ακόμα και σήμερα βιώνουμε, εκείνοι που στο όνομα της

βιομηχανικής ανάπτυξης, υποβάθμισαν την ποιότητα ζωής και κατέστρεψαν το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούμε.

Η πολιτιστική αυτή παρουσία, η οποία δεν περιορίστηκε σε μια και μόνο συγκεκριμένη χρονική περίοδο, αλλά διευρύνθηκε, **είναι η απάντηση της ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ** και των πολιτών της στις εκάστοτε απειλές των κάθε φύσεως συμφερόντων και της αδιαφορίας των «υπευθύνων» για όσα «τραγικά» συμβαίνουν εδώ κατά καιρούς.

Γι' αυτό η ανταπόκριση των κατοίκων και των φορέων της πόλης είναι μεγάλη.

Η Δημοτική Αρχή και οι φορείς προσπάθησαν και τα προηγούμενα χρόνια διεύρυναν τις πολιτιστικές δραστηριότητες και αναβίωσαν παραδόσεις, όχι για να «στήσουν» «πανηγύρια», αλλά γιατί η «**πολιτιστική δράση**» είναι

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ, είναι **ΑΝΤΙΘΕΣΗ** στην υποβάθμιση, είναι συνεχής **ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ** στην πολιτεία ότι υπάρχουμε, είναι η **ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ** μας και το **ΠΕΙΣΜΑ** μας να ζήσουμε ανθρώπινα.

Το 1991 οι περικοπές που η Κυβέρνηση επέβαλε, σ' όλους τους τομείς, και στον «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ», είχαν σοβαρές επιπτώσεις και στην πόλη μας.

Έτσι λοιπόν μια σειρά εκδηλώσεων όπως το «Καρναβάλι», η «Πρωτομαγιά» και άλλες δεν έγιναν, παρά την αντίθετη άποψη που έχουμε, γιατί πιστεύουμε, και αυτό είναι αντικειμενικό, ότι η χρηματοδότηση του πολιτισμού δεν είναι **χαμένα χρήματα**. Αντίθετα είναι **μια ουσιαστική ΕΠΕΝΔΥΣΗ για το παρόν και το μέλλον** του τόπου και της χώρας, η οποία **οφείλει να αξιοποιήσει** το μοναδικό συγκριτικό αυτό πλεονέκτημα που διαθέτει στον τομέα του «Πολιτισμού».

Ένα πλεονέκτημα το οποίο μπορεί να αποδώσει τεράστια ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ, ακόμα και στην Ελευσίνα με τον σημαντικότατο και παγκόσμια γνωστό

Αρχαιολογικό της Χώρο.

Δυστυχώς όμως αντί αυτών δεχόμαστε νέες επιθέσεις και επιδρομές επέκτασης ρυπογόνων δραστηριοτήτων και νέων ρυπογόνων εγκαταστάσεων.

Η πιο άμεση απειλή για την πόλη, τους κατοίκους και την πολιτιστική κληρονομιά της ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ, είναι οι **ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ της ΠΕΤΡΟΛΑ**, οι οποίες εάν ολοκληρωθούν ή αυξηθούν θα αφανίσουν την ζωή.

Τα «ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ» 1991 είναι **αφιερωμένα** στον αγώνα κατά των επεκτάσεων της ΠΕΤΡΟΛΑ και στη διεκδίκηση του ζωτικού για την Ελευσίνα χώρου της ΠΥΡ-ΚΑΛ. Είναι μια μορφή «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ», που εντάσσεται στις κινητοποιήσεις για τη σωτηρία της **πόλης μας**.

Πολιτισμός και σεβασμός στο περιβάλλον είναι έννοιες αλληλένδετες. Ο σεβασμός στο περιβάλλον είναι έκφραση πολιτισμού, ιδιαίτερα επιτακτική και αναγκαία για την εποχή μας και την πόλη μας.

Γι' αυτό και η «ΑΝΑΠΤΥΞΗ» πρέπει να

έχει ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ.

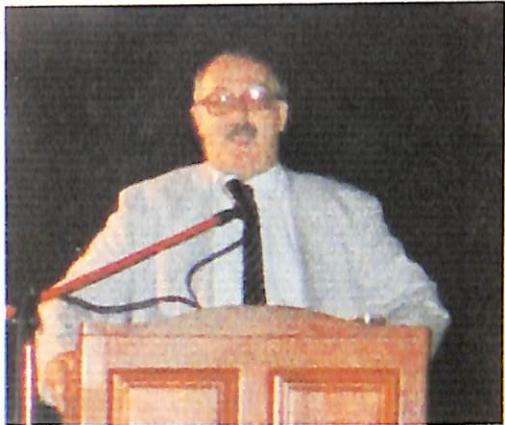
Ο Δήμος, οι Φορείς και οι κάτοικοι της Ελευσίνας οφείλουμε να αγωνιστούμε, με την πολιτιστική δημιουργία και την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας, για την **ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ της ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ**.

Μέσα από την πολιτιστική δράση του Δήμου, του Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου και των Φορέων, οφείλουμε να εδραιώσουμε τις αιώνιες πανανθρώπινες αξίες και να ευαισθητοποιήσουμε όλους και ιδιαίτερα τους νέους.

Τα «ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ '91» με τις σημαντικές εκδηλώσεις αποτελούν την αφετηρία για μια δύσκολη αλλά αναγκαία, όσο ποτέ άλλοτε, πορεία.

Η ΕΛΕΥΣΙΝΑ μας ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΒΙΩΤΗ πόλη, είναι η πόλη του ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ και
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ**

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

Ο Αισχύλος πραγματικά στοχάζεται πάνω σ' αυτό που θα ονομάζαμε ανθρώπινη κατάσταση. Βλέπει τον άνθρωπο εν πολέμω. Βλέπει τον άνθρωπο διαχειριζόμενο εξουσία, βλέπει τον άνθρωπο εξουσιαζόμενο και προσπαθεί ακριβώς αυτές τις σκέψεις να τις ερμηνεύσει και να βγάλει τα γενικά συμπεράσματά του. Θα έλεγα ότι αποπειράται μέσα από τους νόμους του θεάτρου και τους νόμους της ποίησης, να βγάλει τις μεγάλες εξισώσεις της Ιστορίας. Διότι από την μια μεριά έχουμε μια δημοκρατικά συγκροτημένη πολιτεία, όπως είναι η Αθήνα, η οποία έχει την Ιεραρχία, αλλά η Ιεραρχία της είναι αιτούμενα διαδικασίων που βασίζονται πάνω στην ελεύθερη βούληση των ανθρώπων και από την άλλη μεριά έχουμε τη σύγκρουση μιας ολοκληρωτικής πολιτείας, όπως είναι η Περσική με αυθαιρεσία και δογματική συγκρότηση. Βλέπει ο Αισχύλος ότι αυτού του τρόπου η οργάνωση της πολιτείας όπως είναι η Περσική, μη ξεχνάμε ότι οι Πέρσες είναι το πρώτο κράτος στην Ιστορία του πολιτισμού, που έχει αποπειραθεί να οργανώσει μεγάλη έκταση και με

διαφοροποιημένους λαούς, είναι η πρώτη ουσιαστικά καλά οργανωμένη πολιτεία πολυεθνική. Όπως θα λέγαμε σήμερα οι Ήνωμένες Πολιτείες, πολλά Εθνη που κυβερνάνε οι Πέρσες, είναι οι πρώτοι που κάνουν αποκέντρωση στην ιστορία, είναι οι πρώτοι οι οποίοι κάνουν ταχυδρομική διαδικασία, οι πρώτοι που κάνουν υποσταθμούς, οι πρώτοι που φτιάχνουν δίκτυο κυκλοφοριακό για να μπορούν να ελέγχουν αυτή την αχανή πολιτεία. Είναι οι πρώτοι που οργανώνουν κεντρικά αν θέλετε, την περιφέρεια. Όμως όλο αυτό, δημιουργεί μια δομή, μια πυραμίδα, που έχει αυθαίρετο ηγέτη. Αυτός ο ηγέτης είναι αποτέλεσμα διαδικασιών που ξεκινάει από κάτω προς τα πάνω, όπως είναι ο Θεμιστοκλής στην Αθήνα ο αντίπαλος του Ξέρξη, εκείνος που έχει βγει με διαδικασίες που ξεκινάνε από το Δήμο της Αθήνας, το πιο απομακρυσμένο που βγάζει αντιπροσώπους, οι οποίοι αντιπρόσωποι βγάζουν τους δικούς τους αντιπροσώπους για να βγει τελευταία ο Θεμιστοκλής, αργότερα ο Περικλής ο ώριμος καρπός ωρίμων αν θέλετε ριζών Από την άλλη μεριά είναι μια αυθαιρεσία, η οποία ξεκινάει και έχει κατευθύνση από πάνω προς τα κάτω. Αυτές λοιπόν οι δύο ανεστραμμένες πολιτικές πυραμίδες συγκρούονται και ο Αισχύλος στους Πέρσες, βλέπει αυτό που ονομάζεται περσική συγκρότηση. Είναι μια πράξη ιστορικά ανήθικη, αυτή είναι η ύβρις, αν θέλετε που διερευνά ο Αισχύλος στους Πέρσες. Η ύβρις μιας παραφύσης εξουσίας. Αυτή λοιπόν η παραφύση συγκρότηση πολιτείας, είναι σ' όλα της τα επίπεδα ανήθικη. Είναι ανήθικη ακόμα ως ύπαρξη μέσα στο φυσικό κόσμο αφού είναι αφύσικη. Πως βάζει τον Ξέρξη να υβρίζει τη φύση και εκμεταλεύεται ο Αισχύλος ποιητικά το γεγονός, ότι αυτός ο βλαξ ήθελε να τιμωρήσει τον Ελλήσποντο και τον μαστιγώσε. Όταν όμως θα γίνει υποχώρηση μετά την ήπτα και τα

στρατεύματα θα γυρίσουν πίσω, τότε πια ο Αισχύλος με την μεγαλοφυή ρήση του αγγελιοφόρου, βάζει τη φύση να εκδικείται.

Εδώ αν θέλετε καλείσθε την έννοια της φύσης, σαν απρόσωπο σαν μια οντότητα, η οποία έχει σκέψη και νου διότι, πραγματικά όταν γυρίζουν πίσω αυτοί η φύση που κάποτε είχε ταπεινωθεί απ' αυτόν τον αλλαζόνα, τώρα τους εκδικείται παγώνει ο Αλιάκμονας, και όταν πάνε να περάσουνε οι στρατιές οι βαρυφορτωμένες, βγαίνει ο ήλιος, λιώνει το ποτάμι και πνίγονται όλοι. Η ίδια η φύση που κάποτε είχε ταπεινωθεί, εκδικείται στο κύκλο της και αποκαθίσταται ξανά πάλι η ισορροπία εις βάρος του αλαζόνα και του υβριστή. Ο Αισχύλος βλέπει ότι οι ανθρώπινες πράξεις έχουν να κάνουν και με το φυσικό αίτιο που υπόκεινται στην ανθρώπινη διαδίκασία. Πάντως είναι και φυσικό ον, δεν μπορείς να βριζεις τη φύση και να μην είσαι υβριστής στην πολιτική. Δεν μπορεί να είσαι υβριστής στην πολιτική ή να καταλύεις αρχές, να ξεπερνάς το μέτρο, να προσβάλεις αξίες να επεμβαίνεις στην ανθρωπινή συνειδηση και ταυτόχρονα να μην κάνεις κακό και στο φυσικό περιβάλλον. Ξέρετε πόσο επίκαιρος είναι ο Αισχύλος με τα σημερινά δεδομένα τα δικά μας; Ο ανήθικος κόσμος είναι αυτοί που έφτιαξαν σήμερα την προσβολή στο περιβάλλον. Το προσβεβλημένο είναι εκείνο που μας κάνει ανήθικους ανθρώπους. Δεν είναι δυνατόν να ζούμε ανήθικοι μέσα σ' ένα ισορροπημένο σύμπαν. Εμείς καταστρέψαμε την ισορροπία του σύμπαντος και η ισορροπία του σύμπαντος δημιουργεί σχιζοφρενικούς ανθρώπους. Αυτό το έχει πιάσει ο Αισχύλος από τότε και αυτό διερευνά, είναι λάθος να πιστεύουμε ότι είναι πατριωτικό έργο, είναι ένα βαθιά ιστορικό κείμενο που ανατέμνει την ιστορική διαδίκασία.

Τι σημαίνει κάνω ιστορία; Τι σημαίνει νικώ

στο πολέμο; Άλλα έχει και μια πολιτική βάση το κείμενο αυτό, μια βασικά φιλοσοφία της πολιτικής. Διότι είναι αστείο να πιστέψουμε ότι ο Αισχύλος ανεβάζοντας τους Πέρσες στην Αθήνα την εποχή εκείνη, πίστευε ότι θα ακουστεί ο απόχος αυτού του έργου στους ηττημένους. Απευθυνόνταν στους συμπολίτες του και πάνω από όλα απευθυνόνταν στους ηγέτες της πολιτείας. Και προσπαθούσε να τους αποτρέψει δειχνοντας αυτός τις διαδικασίες με τις οποίες καθ' ένας μπορεί να γίνει αλαζόνας. Πώς μπορεί η εξουσία να φθείρει τον ίδιο τον εξουσιαστή, πώς μπορεί η εξουσία να γίνει πηγή αδικίας πολύ συχνά, αυτό δείχνει στους συμπολίτες του.

Και αυτό δείχνει στους ηγέτες που κάθονται στην πρώτη σειρά, διότι από κάτω κάθεται ο Κίμων, κάθεται ο Θεμιστοκλής και πριν λαλήσει ο Αλέκτωρ τρις ειδοποιώντας τον Θεμιστοκλή τον ηγέτη, που έχει κάνει τις κουτουράδες του, έχει ρισκάρει, ευτυχώς κέρδισε τον αγώνα, έχει προδώσει τα σχέδια πιστεύοντας στο στρατηγικό του άστρο, ότι τα γεγονότα θα ακολουθήσουν την φορά που ο ίδιος έχει σκεφθεί και κέρδισε. Έπαιξε όμως ουσιαστικά την καριέρα του. Αν είχε νικήσει ο Ξέρξης εκείνη την ημέρα ο Θεμιστοκλής θα είχε μείνει σ' ολόκληρη τη ζωή του ως ο Προδότης.

Απόσπασμα από ομιλία του κ.

Κ. Γεωργουσόπουλου Αισχύλεια '89.

Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας 17-9-89

Ι Ε Υ Ρ Ι Π Ι Δ Η Ε Ν Τ Α Υ Ρ Ο Ι Σ

ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στην Ελλάδα όλοι πιστεύουν πως η Ιφιγένεια θυσιάστηκε στην Αυλίδα από τον πατέρα της Αγαμέμνονα, για να εξευμενίσει την θεά Ἀρτεμή που δεν αφήνει τα καράβια των Ελλήνων να εκστρατεύσουν εναντίον της Τροίας. Η Ἀρτεμη χωρίς να γίνει αντιληπτό, αφού έβαλε ένα ελάφι στη θέση της Ιφιγένειας, την μετέφερε στην μακρινή χώρα των Ταύρων, χριζοντάς την ιέρεια στο ναό της. Στους Ταύρους βασιλεύει ο βάρβαρος Θόας και επικρατεί το άγριο έθιμο να θυσιάζουν στη θεά, όσους ξένους και ιδιαίτερα Έλληνες, συλλάβουν. Η Ιφιγένεια είναι υποχρεωμένη πριν απ' τη θυσία να τελεί αγιασμό πάνω στα θύματα. Στην έναρξη του έργου η Ιφιγένεια αφού αναλογιστεί όλες τις περιπέτειες της ζωής της, αφηγείται ένα κακό όνειρο που είδε την τελευταία νύχτα. Πιστεύει πως το όνειρο αυτό της έδειξε καθαρά ότι ο αδελφός της Ορέστης έχει πεθάνει και αποτραβιέται για να ετοιμάσει τις νεκρικές χοές, που θέλει να του προσφέρει. Σε λίγο, όμως, εμφανίζονται ο Ορέστης με τον φίλο του Πυλάδη. Ἡρθαν στους Ταύρους για να πάρουν απ' το ναό το άγαλμα της Ἀρτεμῆς και να το μεταφέρουν στην Αττική. Αυτή την εντολή έδωσε ο Απόλλωνας των Δελφών στον Ορέστη για να γλυτώσει απ' τον κατατρεγμό ορισμένων Ερινύων, που τον κυνηγούν για το φόνο της μητέρας του Κλυταιμήστρας. Ανακαλύπτουν πως έφτασαν στο σωστό μέρος και συμφωνούν να κρυφτούν, όσο είναι μέρα κι όταν νυχτώσει να προσπαθήσουν να κλέψουν το άγαλμα.

Ο χορός που αποτελείται από σκλάβες Ελληνίδες, έρχεται μπροστά στο ναό, μαθαίνει από την Ιφιγένεια για το άσχημο όνειρο και συμμετέχει στο θρήνο της για το χαμένο Ορέστη.

Ένας βοσκός έρχεται και αναγγέλλει τη

σύλληψη των δύο Ελλήνων ξένων, που κατά το έθιμο πρέπει να θυσιαστούν.

Ἄγρια συναισθήματα συνταράζουν την Ιφιγένεια που θα συμβάλλει στην θυσία συμπατριωτών της.

Ο χορός των γυναικών αναρωτιέται ποιοι μπορεί να είναι αυτοί οι Ἕλληνες που κατάφεραν να φτάσουν στη Βάρβαρη χώρα και εύχεται να οδηγηθεί μια μέρα από παρόμοιους Ἕλληνες στην αλησμόνητη πατρίδα.

Οι αιχμάλωτοι οδηγούνται στη σκηνή. Η Ιφιγένεια θρηνεί για την μοίρα τους και προσπαθεί να μάθει για τον πόλεμο της Τροίας, για το Ἀργος και για την οικογένεια του Αγαμέμνονα. Ο Ορέστης χωρίς να φανερωθεί της δίνει όλες τις πληροφορίες και φυσικά της λέει πως ο Ορέστης ζει.

Η Ιφιγένεια του προτείνει να τον σώσει με αντάλλαγμα να μεταφέρει ένα γράμμα της στο Ἀργος. Ο Ορέστης προτιμά να σωθεί ο φίλος του Πυλάδης και κείνος ως υπεύθυνος για όλα, να θυσιαστεί. Η ιέρεια φέρνει την επιστολή και ορκίζεται να σώσει τον Πυλάδη. Ο Πυλάδης ορκίζεται να εκπληρώσει την αποστολή του. Μετά τις επιφυλάξεις του Ορέστη για την περίπτωση που το καράβι με τον Πυλάδη βουλιάξει, η Ιφιγένεια για περισσότερη ασφάλεια, απαγγέλλει το περιεχόμενο της επιστολής, αναφέροντας για πρώτη φορά, πως είναι η Ιφιγένεια και θέλει το γράμμα της να φτάσει στα χέρια του Ορέστη.

Κατάπληκτος ο Πυλάδης δίνει αμέσως την επιστολή στον Ορέστη. Αυτός σπεύδει να πέσει στην αγκαλιά της αδελφής του, όμως η Ιφιγένεια θέλει περισσότερες αποδείξεις. Στο τέλος πειθεται πως πράγματι αυτός που της μιλά είναι ο αδελφός της. Μετά την ολοκλήρωση της αναγνώρισης, αγωνιούν και οι τρεις πώς θα σωθούν απ' τη θυσία, πώς θα πάρουν το άγαλμα της Θεάς και πώς θα φθάσουν στο μέρος που έχουν κρύψει το καράβι. Η Ιφιγένεια σκέφτεται ένα τέχνασμα που θα

τους σώσει και οι τρεις μπαίνουν στο ναό.

Ο χορός των γυναικών νοσταλγεί την μακρινή πατριδα και ονειρεύεται τον γυρισμό στα πατρικά του σπίτια.

Έρχεται ο βασιλιάς Θόας και ρωτά αν έγινε η θυσία.

Εμφανίζεται η Ιφιγένεια και του δηλώνει πως για να προχωρήσει η θυσία, θα πρέπει οι ξένοι και το άγαλμα να εξαγνιστούν σε απόμακρο μέρος της θάλασσας, γιατί και οι δύο έχουν μολυνθεί από μητρικό φόνο. Ο Θόας το δέχεται και οι τρεις τους φεύγουν για το καράβι.

- Ο χορός ψάλλει ύμνο στον Απόλλωνα.

- Ένας αγγελιοφόρος έρχεται και ανακοινώνει στον βασιλιά πως ο δύο ξένοι με την Ιφιγένεια και το άγαλμα, δραπεύτευσαν. Ο Θόας ετοιμάζεται να κυνηγήσει τους φυγάδες. Τότε εμφανίζεται η Θεά Αθηνά και προστάζει να αφήσει ελεύθερους τους ξένους, αλλά και τις σκλάβες γυναικες του χορού να γυρίσουν στην πατριδα τους.

Ο Θοάς υποτάσσεται στο θέλημα της Θεάς και η Αθηνά υπόσχεται στους

Έλληνες έναν καλό γυρισμό στην πατριδα.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Η «Ιφιγένεια εν Ταύροις» παιχτήκε πιθανότατα στα 414 π.Χ. την εποχή της Σικελικής εκστρατείας.

Σε όλο το έργο υπάρχει διάχυτος ο πόθος για γυρισμό των ξενιτεμένων στα σπίτια τους και να ξαναρχίσουν μια ειρηνική ζώη. Οι ξενιτεμένοι δεν ήταν άλλοι από τους Αθηναίους στρατιώτες που ήταν σκορπισμένοι στα μέτωπα της χώρας.

Ο Ευριπίδης αναφέρεται 3 φορές στο «δράμα» του για τη σημασία που έχει να χαθεί ένας άντρας από το σπίτι. Αναλογιζόμαστε τι συγκίνηση θα έφερναν οι στίχοι αυτοί στους συγγενεῖς των στρατιωτών.

Το πάθος της νοσταλγίας των εξορίστων ελληνιδών σε μια βάρβαρη χώρα, που υποχρεώνονται να σφάζουν συμπατριώτες τους, παίρνει τραγικές διαστάσεις, μόνο που ο νεωτεριστής Ευριπίδης μας δίνει μια τραγωδία στα όρια του ανθρώπου.

Η μοίρα, η θεϊκή εντολή, οι ιδιοί οι θεοί, όχι μόνο αμφισβητούνται από τον Ευριπίδη, αλλά τα καταργεί και τα διαψεύδει. Πάνω απ' όλους τον Απόλλωνα και το «διεφθαρμένο» μαντείο των Δελφών.

Οι ήρωές του συνδιαλέγονται και συμπεριφέρονται σαν κοινοί άνθρωποι, είναι αναγνωρίσιμοι, ευάλωτοι, πολυδιάστατοι, υπεύθυνοι για τις πράξεις τους, παραπλανημένοι, αίτιοι και αναίτιοι. Πιστεύω - όπως έγινε και με την «Ηλέκτρα» - ότι πρέπει να πλησιάσουμε το έργο μέσα από την πλούσια και ζωντανή λαϊκή μας παράδοση.

Τα λαϊκά δρώμενα, οι χοροί, η μουσική με την ποικιλία των ρυθμών είναι μια πηγή αστείρευση, που βρίσκουν συγκλονιστικές αντιστοιχίες με τις αρχές του αρχαίου δράματος.

Οι τελετουργικοί και νεκρικοί χοροί που υπάρχουν μέχρι σήμερα, με τον αρχετυπικό χαρακτήρα, τη λιτότητα, τη

συναισθηματική τους συμπύκνωση, τη συμμετρία, την αυστηρή καθαρή γραμμή, δίνουν την αισθηση πως η «χρυσή κλωστή» τους, χάνεται σε πανάρχαιους χρόνους.

Ο Ευρυπίδης σε όλη του τη ζωή, είτε ζούσε στην Αθήνα, είτε σε ξένη χώρα, ήταν ένας «φυγάς». Σε όλο του το έργο, αλλά και στη ζωή του γύρευε την «επιστροφή», το μεγαλείο της φύσης, την «ειρήνη».

Η θάλασσα, τα κύματα, τα κουπιά, τα φουσκωμένα πανιά των καραβιών, οι αμμουδιές, τα βράχια, τα δάση, τα βουνά, οι σπηλιές, τα ρέμματα, οι ανθισμένες πικροδάφνες, οι πηγές, οι άνεμοι, ο λαμπερός ουρανός, ο αστραφτερός ήλιος, η καθαρότητα, το μέτρο, η χρυσή τομή, όλα αυτά που συνθέτουν την έννοια της Ελλάδας, κυριαρχούν στην «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ». Εκεί στους Ταύρους λείπουν όλα αυτά. Ο νόστος ποτίζει βαθειά το έργο.

Η Ιφιγένεια και οι συντρόφισσές της κυριολεκτικά σπαράσσονται απ' αυτόν. Ο λαϊκός ελληνικός χορός έχει κλείσει μέσα του τη ζωή και τον θάνατο, εκφράζει την πορεία του ανθρώπου από την γέννηση μέχρι το θάνατο με συνταρακτικό τρόπο, πότε με κυκλικά σχήματα, με λαβύρινθους, με σπειροειδή σχήματα και τέλος με την μοναχική, απογειωμένη χορευτική εκδήλωση.

Οι εξόριστες Ελληνίδες, όπως οι Πόντιοι, οι Καππαδόκες, οι έλληνες Μικρασιάτες, οι πάστης φύσεως εξόριστοι διατηρούν με πάθος τις παραδόσεις τους, δηλαδή «την ψυχή τους». Ο, τιδήποτε έχουν ασπασθεί από την ξένη χώρα το μπολιάσανε με τα δικά τους ήθη και έθιμα.

Το μαντεύει κανείς σε όλα τα χορικά και στους θρήνους της Ιφιγένειας, ότι το τραγούδι τους πλέκεται με σκοπούς ασιατικούς και με «επιστροφές» σε ήχους ελληνικούς, αιγιοπελαγίτικους θα έλεγα, αφού το στοιχείο της θάλασσας κυριαρχεί στο έργο.

Από την αρχή μέχρι το τέλος του έργου

έχουμε να κάνουμε με μια τελετουργία. Το τελετουργικό στοιχείο υπαγορεύεται έντονα από τον Ευριπίδη, αφού η τραγωδία διαδραματίζεται μπροστά σ' ένα ναό. Τα κύρια πρόσωπα άλλωστε iερουργούν εκεί και τελούν τις θυσίες.

Εκτός από το «λόγο», το «μέλος» και η «όρχηση» θα πρέπει να κυριαρχούν ισοδύναμα. Είναι θεμελιώδης αρχή του αρχαίου δράματος.

Μη ξεχνάμε πως ο Ευριπίδης ήταν μέγας

θεατρίνος. Του άρεσε το «σασπένς», να κορυφώνει τις συγκινήσεις και να επανέρχεται σε πιο λυρικές διαθέσεις. Του άρεσε το θέαμα, τα θεατρικά «εψφέ». Του άρεσε να συναρπάζει τον θεατή, να τον κάνει συνεργό στην πλοκή, να τον οδηγεί στο «πάθος», στο «φόβο» στο «έλεος» και τέλος στην κάθαρση. Αυτό πρέπει να επιχειρήσει και η παράστασή μας.

Κώστας Τσιάνος

Ε Υ Ρ Ι Π Ι Δ Η ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

Μετάφραση: ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΑΜΟΥΗΛΙΔΗΣ

Σκηνοθεσία: ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΝΟΣ

Σκηνικά - Κοστούμια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΙΑΚΑΣ

Μουσική: ΣΤΑΥΡΟΣ ΞΑΡΧΑΚΟΣ

Χορογραφία: ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΝΟΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ

Ιφιγένεια: ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Ορέστης: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Πυλάδης: ΝΙΚΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Βοσκός: ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΝΗΣ

Θόας: ΠΑΥΛΟΣ ΟΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

Αγγελιοφόρος: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ακόλουθος: ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΓΩΝΗΣ

Αθηνά: ΤΑΤΙΑΝΑ ΠΑΠΑΜΟΣΧΟΥ

Α' Κορυφαία του χορού: ΜΕΛΙΝΑ ΒΑΜΒΑΚΑ

Κορυφαίες του χορού

ΝΑΤΑΛΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ

ΚΑΙΤΗ ΜΑΝΩΛΙΔΑΚΗ

ΕΛΕΝΗ ΦΙΛΙΠΠΑ

Χορός Γυναικών

ΜΑΤΙΝΑ ΜΟΣΧΟΒΗ

ΝΤΙΝΑ ΑΒΑΓΙΑΝΟΥ

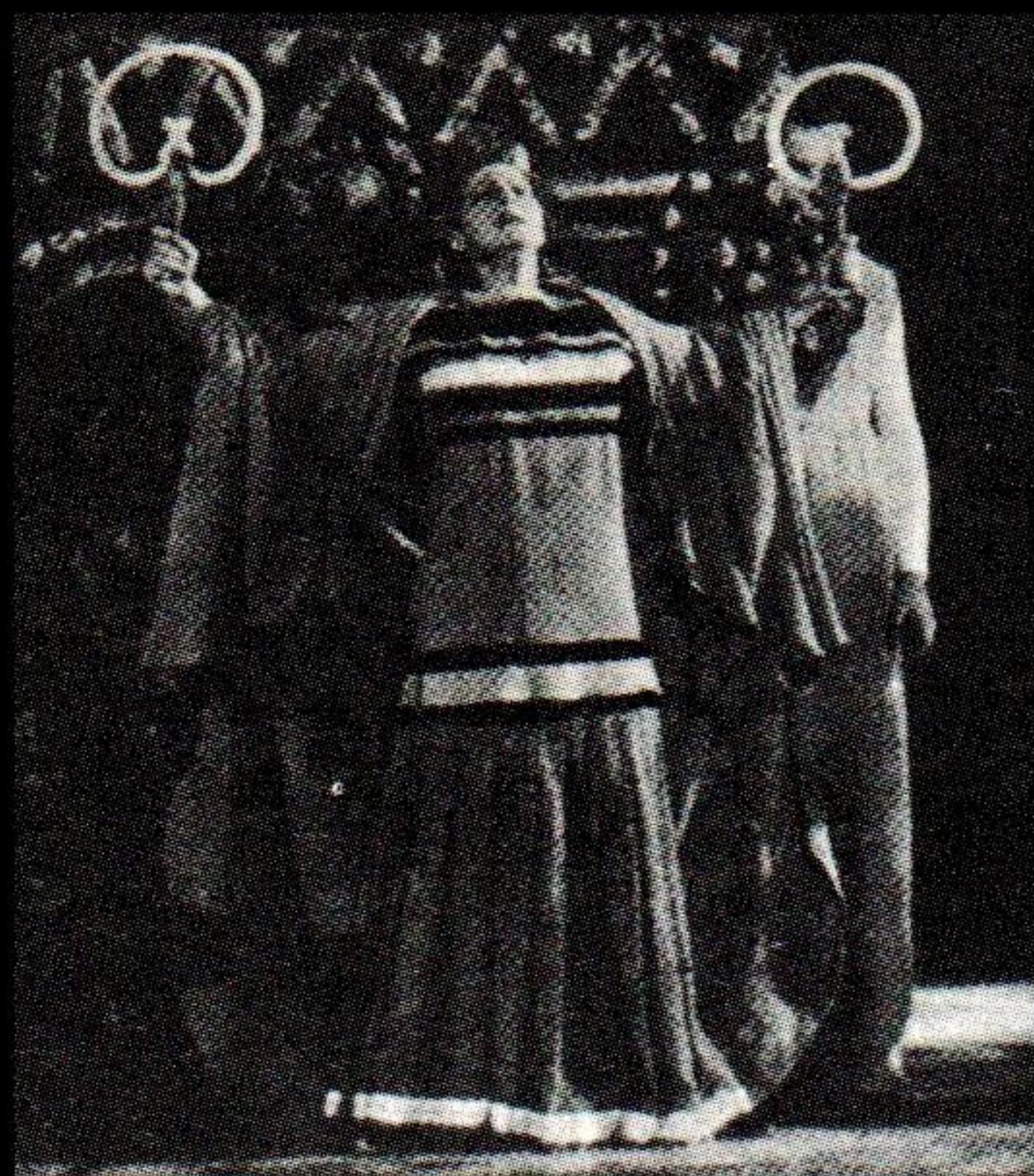
ΕΥΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ

ΤΑΤΙΑΝΑ ΠΑΠΑΜΟΣΧΟΥ

ΠΟΠΗ ΠΕΛΤΕΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΟΥΚΙΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΠΕΛΑ

«ΟΡΕΣΤΗΣ»
Ελληνικό Χορόδραμα Ραλλούς Μάνου
Αισχύλεια 1975

Αισχύλου «ΠΕΡΣΕΣ»
Θέατρο Τέχνης Κάρολου Κουν
Αισχύλεια 1976

Αισχύλου «ΙΚΕΤΙΔΕΣ» Εθνικό Θέατρο
Αισχύλεια 1977

Ευριπίδη «ΕΚΑΒΗ»
Θίασος «ΔΕΣΜΟΙ» Ασπασίας Παπαθανασίου
Αισχύλεια 1981

Αριστοφάνη «ΕΙΡΗΝΗ»
Θίασος «ΔΕΣΜΟΙ» Ασπασίας Παπαθανασίου
Αισχύλεια 1982

Ευριπίδη «ΟΡΕΣΤΗΣ»
Εθνικό Θέατρο
Αισχύλεια 1983

Αισχύλου «ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ»
Θεατρικό Τμήμα Πνευματικού Κέντρου
Δήμου Ελευσίνας
Αισχύλεια 1986

Αριστοφάνη «ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ»
Θεατρικό Τμήμα Πνευματικού Κέντρου
Δήμου Ελευσίνας
Αισχύλεια 1987

Σοφοκλή «ΑΝΤΙΓΟΝΗ»
Θίασος από το Θεατρικό Πνευματικό Κέντρο
και Επαγγελματίες
Αισχύλεια 1988

Σοφοκλή «ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ»
Θέατρο Τέχνης Κάρολου Κουν
Αισχύλεια 1978

Αισχύλου «ΠΕΡΣΕΣ»
Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας
Αισχύλεια 1979

Αισχύλου «ΟΡΕΣΤΕΙΑ»
Θέατρο Τέχνης Κάρολου Κουν
Αισχύλεια 1980

Σοφοκλή «ΑΝΤΙΓΟΝΗ»
Εθνικό Θέατρο
Αισχύλεια 1984

Αριστοφάνη «ΝΕΦΕΛΕΣ»
Εταιρικός Θιασος ΟΕΘ/ΣΕΗ «Αιμίλιος Βεάκης»
Αισχύλεια 1985

Αισχύλου «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ»
Θέατρο Τέχνης Κάρολου Κουν
Αισχύλεια 1985

Θεατρικό Τμήμα του
του Δήμου Ελευσίνας
ποιοιούς.

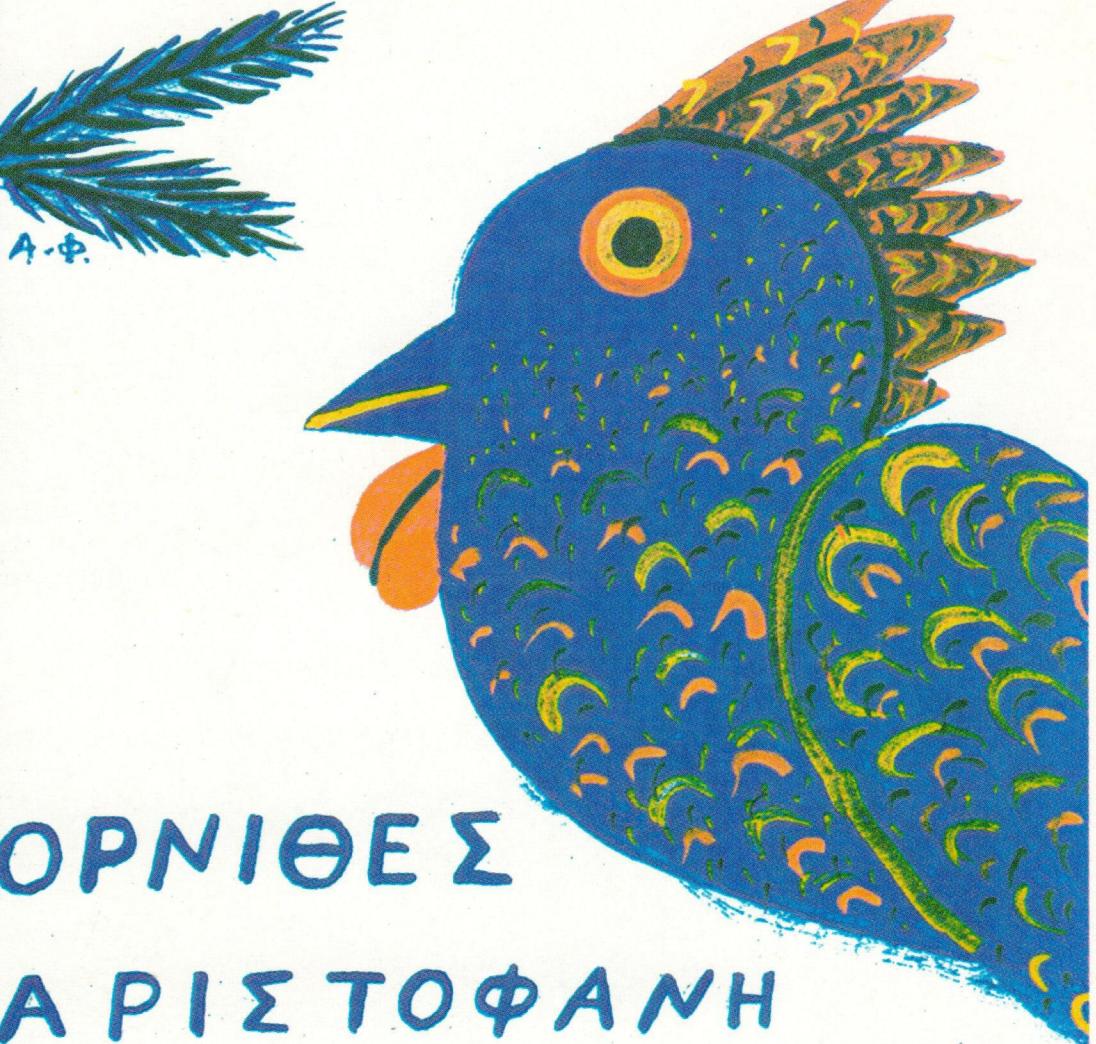

Ευριπίδη «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ»
Θεατρικό Τμήμα Πνευματικού Κέντρου
Δήμου Ελευσίνας.
Αισχύλεια 1989

Αισχύλου ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Αμφιθέατρο Σπύρου Ευαγγελάτου
Αισχύλεια 1990

1
9
9
1

A·Φ.

ΟΡΝΙΘΕΣ
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ

ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΘΕΑΤΡΟ ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΕ ΣΣΑΛΑ

«ΟΡΝΙΘΕΣ» ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Δύο Αθηναίοι –τα ονόματά τους (Πεισέταιρος και Ευελπίδης) τα μαθαίνουμε μετά από το ένα τρίτο του έργου – κουράστηκαν να ζουν στην Αθήνα και ξεκινούν να βρουν τον Τηρέα, έναν ήρωα που η μυθική του μεταμόρφωση σε τσαλαπετεινό είχε αποτελέσει θέμα τραγωδίας του Σοφοκλή. Ελπίζουν ότι κάπου θα είδε πετώντας μια πόλη που να τους ταιριάζει. Οδηγημένοι από μια κουρούνα και μια καλλιακούδα φτάνουν στο σπίτι του σε μια ερημιά μέσα σε βράχια και θάμνους. Τίποτε από όσα τους λέει δεν τους αρέσει ο Πεισέταιρος όμως συναρπάζεται από μια θαυμάσια ιδέα: τα πουλιά, αν θέλουν, μπορούν να κυβερνήσουν τους ανθρώπους και να υποχρεώσουν τους θεούς σε υποταγή, στερώντας τους κάθε τροφή. Ο Τσαλαπετεινός πείθεται αμέσως και συμφωνεί να καλέσει όλα τα πουλιά, για να τους αναπτύξει ο Πεισέταιρος την ιδέα του. Καλεί την Αηδόνα να «τραγουδήσει» μαζί του – στην πραγματικότητα το «πουλί», την ώρα που αυτός τραγουδά, θα παιζει αυλό, χωρίς να φαίνεται, μέσα στους θάμνους – και μια θαυμαστή σύναξη από πουλιά έρχεται στο κάλεσμά του. Τα πουλιά αυτά αποτελούν το χορό της κωμωδίας.

Οι άνθρωποι τα πουλιά τα τρώνε, και οι αρχαίοι Έλληνες, όπως και οι άλλοι μεσογειακοί λαοί, τα έτρωγαν φυσικά και αυτοί, και τα μκρά και τα μεγάλα. Τα πουλιά θεωρούν λοιπόν τον άνθρωπο φυσικό τους εχθρό, και γι' αυτό ο χορός κατηγορεί ανοιχτά τον Τσαλαπετεινό για προδοσία, και ετοιμάζεται να εξοντώσει τον Πεισέταιρο και τον Ευελπίδη, που οπλίζονται βιαστικά με ό,τι διαθέτουν: χύτρες και γαβάθες και σούβλες. Ο Τσαλαπετεινός πείθει τελικά τα πουλιά ότι οι δύο άνθρωποι έχουν πραγματικά κάτι πολύ σημαντικό να τους διδάξουν. Ο θυμός τους καταλαγιάζει, και οι άνθρωποι κατεβάζουν διστακτικά τα όπλα τους. Στο τέλος τα πουλιά ορκίζονται ανακωχή, και ο Πεισέταιρος αρχίζει να τους αναπτύσσει την ιδέα του με κάθε λεπτομέρεια. Η αγόρευσή του, χωρισμένη σε δύο μέρη, που το καθένα εισάγεται με ωδή και

κατακελευσμό (πρβ. σ. 104), έχει την τυπική μορφή του αγώνα: αντί όμως για δύο αντιθετες απόψεις, βρίσκουμε στο πρώτο μέρος τον Πεισέταιρο να «αποδείχνει» πως τα πουλιά ήταν οι πρώτοι κυβερνήτες του κόσμου όλου, και στο δεύτερο να τα συμβουλεύει να χτίσουν μια πολιτεία δική τους ανάμεσα σε ουρανό και γη. Τα πουλιά πειθόνται, και εκδηλώνουν τον ενθουσιασμό τους, ενώ ο Τσαλαπετεινός παίρνει τους ανθρώπους στο σπίτι του, με την υπόσχεση να τους δώσει κάποια μαγική ρίζα, που θα κάμει να τους φυτρώσουν τα απαραίτητα φτερά. Στο σημείο αυτό παρεμβάλλεται η παράβαση, και αμέσως έπειτα βλέπουμε να παρουσιάζονται οι δύο Αθηναίοι φτερωμένοι και παραξενεμένοι κάπως με τα φτερά τους. Μαζί με τον Τσαλαπετεινό διαλέγουν όνομα για την πολιτεία των πουλιών: Νεφελοκοκκυγία (από τις λ. νεφέλη = σύννεφο, και κόκκυ = κούκος). Χωρίς να χάσει καιρό ο Πεισέταιρος αρχίζει να δίνει οδηγίες για το χτίσιμο. Τον Τσαλαπετεινό και τον Ευελπίδη, δεν πρόκειται να τους ξαναδούμε. Από το σημείο αυτό ως το τέλος του έργου εμφανίζονται, ούτε λίγο ούτε πολύ, δεκαοχτώ νέα πρόσωπα (ή δεκαεφτά, αν ταυτίσουμε τον τελευταίο άγγελο με έναν άλλο που προηγήθηκε). Η πρώτη ομάδα αποτελείται από πρόσωπα που με κάποιον τρόπο σχετίζονται με την ιδρυση της πόλης: ένας Ιερέας που ιερουργεί στη θυσία της θεμελίωσης και αραδιάζει έναν ατέλειωτο κατάλογο πουλιών-θεών – τον διακόπτουν όμως απότομα: ένας λυρικός Ποιητής που ζητά προστασία και που του δίνουν χάρισμα ένα ρούχο προτού τον διώξουν: ένας χρησμολόγος, όπως ο Ιεροκλής στην Ειρήνη, που τον αποδιώχνουν κι αυτόν: ο μαθηματικός και ο αστρονόμος Μέτων, που για τις ιδέες του περί συμμετρικής πολεοδομίας εισπράττει ένα γερό ξυλοφόρτωμα: και τελικά ένας «επιθεωρητής» (επίσκοπος) και ένας ψηφισματοπόλης από την Αθήνα, που και αυτοί τις τρώνε, όσο κι αν απειλούν να πάρουν εκδίκηση σύμφωνα με το νόμο (πρβ. σ. 64). Μετά από την ομάδα αυτή ακολουθεί η δεύτερη παράβαση. Επειτα εμφανίζονται δύο άγγελοι: ο πρώτος περιγράφει με τι θαυμαστή ταχύτητα χτίστηκαν τα τείχη της πόλης από μεγάλα

κοπάδια πουλιών, που χρησιμοποιούσαν έξυπνα για το χτίσιμο τις μύτες και τα πόδια τους· ο δεύτερος φέρνει την ανησυχητική είδηση ότι κάποιος θεός έχει διεισδύσει στην πόλη κατάσκοπος. Σημαίνουν συναγερμό, και η Ἱρις, προσωποποίηση του ουράνιου τόξου και – σύμφωνα με την παράδοση – αγγελιοφόρος του Δία, μπαίνει και προσγειώνεται, χωρίς άλλο με τη βοήθεια του θεατρικού γερανού. Ο Πεισέταιρος κοροϊδεύει και φοβερίζει την καημένη τη θεά, που αγανακτεί χωρίς να μπορεί και να αντιδράσει, και την αποδιώχνει με φωνές σαν να ήταν πουλί.

Τώρα επιστρέφει ο άγγελος που είχαν στείλει στους ανθρώπους. Τα νέα που φέρνει είναι ότι όλοι οι άνθρωποι το έχουν ρίξει στην ορνιθομανία και ότι, καταπώς φαινεται, χιλιάδες θα έρθουν στη Νεφελοκοκκυγία για να αποκτήσουν φτερά. Ο Πεισέταιρος διατάζει να του φέρουν μια ποσότητα φτερά, να τα έχει πρόχειρα, και αμέσως φτάνουν ο ένας μετά τον άλλο τρεις μετανάστες από τη γη. Ο πρώτος είναι ένας νεαρός που έρχεται στη Νεφελοκοκκυγία, γιατί ξέρει ότι στα πουλιά δεν απαγορεύεται να τα βάζουν με τον πατέρα τους (το ίδιο επιχείρημα χρησιμοποιεί και ο Φειδιππίδης στις Νεφέλες, 1427-1431, όταν αντιπαραθέτει φύση και κοινωνική σύμβαση): ο Πεισέταιρος του εξηγεί πως τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά όσο νομίζει, του φοράει μια αρματωσά, και τον στέλνει στον πόλεμο, όπου θα μπορέσει να εκτονώσει με πιο παραδεκτό τρόπο την επιθετικότητά του. Κατόπιν μπαίνει στη σκηνή χοροπηδώντας ο Κινησίας, ποιητής διθυράμβων, και απαγγέλει με στόμφο στίχους για τους ανέμους, τα πουλιά και τον ουρανό, δηλαδή για θέματα τα οποία η κωμωδία συσχέτιζε με τη διθυραμβική ποίηση. Από το κειμενό δεν φαίνεται τι ακριβώς του κάνει ο Πεισέταιρος για να τον ξεφορτωθεί. Ο τρίτος στην ομάδα αυτή αυτοσυστήνεται ως συκοφάντης (συνδυασμός καταδότη και εκβιαστή) με ειδικότητα να εκβιάζει τους πολίτες των συμμαχικών πόλεων· σκέφτεται ότι αν είχε φτερά θα μπορούσε να κάνει τη δουλειά του πολύ πιο γρήγορα. Ο Πεισέταιρος τον κατσαδιάζει, αλλά μάταια, ώσπου στο τέλος τον διώχνει με το μαστίγιο. Τα

υπόλοιπα φτερά ξαφνικά τα μαζεύουν και τα παίρνουν μέσα στο σπίτι.

Στο μεταξύ ο αποκλεισμός των θεών πέτυχε το σκοπό του, και ο Προμηθέας, παραδοσιακός φίλος των ανθρώπων και εχθρός του Δία, έρχεται, κρυμμένος κάτω από μια ομπρέλα, να πει στον Πεισέταιρο πόσο υποφέρουν στον ουρανό από την πείνα. Επίσης του δίνει συμβουλές για τους όρους που πρέπει να θέσει όταν θα έρθει πρεσβεία των θεών να διαπραγματευτεί για ειρήνη. Η πρεσβεία αποτελείται από τον Ποσειδώνα, τον Ηρακλή και έναν «βάρβαρο» θεό των Τριβαλλών, λαού που ζούσε στην κεντρική περιοχή της Βαλκανικής. Ο Πεισέταιρος έχει οργανώσει γρήγορα γρήγορα το μαγείρεμα μερικών πουλιών «που καταδίκαστηκαν», λέει (1583 κ.ε.), «γιατί επαναστάτησαν ενάντια στα δημοκρατικά πουλιά», και προσποιείται ότι ενδιαφέρεται πολύ περισσότερο για τις γαστρονομικές λεπτομέρειες παρά για όσα του λένε οι θεοί. Είναι ωστόσο μεγαλόκαρδος (1596-1602):

Πολέμου αρχή δεν κάμαμε ποτέ μας σ' εσάς ενάντια εμείς, και τώρα ειρήνη με προθυμία θα κλείσουμε, αν δεχτείτε να κάμετε το δίκιο. Και είναι δίκιο, ο Δίας το σκήπτρο στα πουλιά να δώσει ξανά· αν μ' αυτούς τους όρους φιλιωθούμε καλώ σε γεύμα εσάς τους πληρεξούσιους.

Η λέξη γεύμα αρκεί για τον Ηρακλή τον φαγά, που συμφωνεί και πείθει με τη βία και τον Τριβαλλό να συμφωνήσει. Όταν ο Πεισέταιρος συνεχίζει απαιτώντας και την οικονόμο των θεών, τη Βασίλεια (αυτή που φροντίζει για τους κεραυνούς του Δία), για γυναίκα του, ο Ποσειδώνας απειλεί να διακόψει τις διαπραγματεύσεις· ο Πεισέταιρος όμως με το πες-πες καταφέρνει πάλι τον Ηρακλή, και ο Τριβαλλός ευθυγραμμίζεται (πρβ. σ. 22). Ο Πεισέταιρος νίκησε. Η τελευταία σκηνή εισάγεται από έναν αγγελιοφόρο, που απαγγέλλει μια αριστοτεχνική συρραφή από ποιητικές υπερβολές. Είναι η γαμήλια πομπή του Πεισέταιρου και της Βασίλειας.

Απόσπασμα από το βιβλίο

K.S. DOVER

ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΣΣΑΛΑΣ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ
«ΟΡΝΙΘΕΣ»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΤΕΣΙΣ
ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ - ΚΙΝΗΣΗ ΧΟΡΟΥ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΣΣΑΛΑΣ
ΣΚΗΝΙΚΑ - ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ	ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΗ	ΘΟΔΩΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	ΝΕΝΗ ΖΑΠΑ
ΒΟΗΘΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΟΥ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΤΖΕΣΚΑΚΗΣ
ΒΟΗΘΟΣ ΚΙΝΗΣΗΣ - ΧΟΡΟΥ	ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΪΝΟΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ

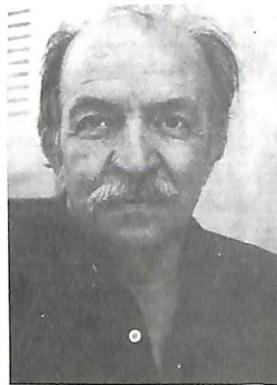
(Με σειρά εμφανίσεως)

ΠΕΙΣΘΑΙΤΕΡΟΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΣΣΑΛΑΣ
ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΦΑΣ
ΔΟΥΛΑ	ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΟΥΝΑΡΗ
ΕΠΟΠΑΣ	ΗΛΙΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
ΑΗΔΟΝΑ	ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΟΣΧΑΚΗ
ΙΕΡΕΑΣ	ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΟΥΔΑΡΟΣ
ΠΟΙΗΤΗΣ	ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΪΝΟΣ
ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ	ΑΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ
ΜΕΤΩΝ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΤΖΕΣΚΑΚΗΣ
ΕΠΟΠΤΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΛΕΡΓΗ
Α' ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΗΓΑΣ
Β' ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΕΛΑΣ
ΙΡΙΣ	ΝΤΕΝΗ ΘΕΜΕΛΗ
ΚΥΡΗΣ	ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΡΑΝΑΣ
ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ	ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΛΙΟΔΑΚΗΣ
ΚΙΝΗΣΙΑΣ	ΧΑΡΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ	ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΡΟΧΑΣ
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ	ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ	ΘΟΔΩΡΟΣ ΜΟΡΙΔΗΣ
ΤΡΙΒΑΛΟΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΦΑΣ
ΗΡΑΚΛΗΣ	ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΟΥΔΑΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ	ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΙΜΠΙΛΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΑ	ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΚΟΖΗΣ
	ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΟΣΧΑΚΗ

ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ - ΧΟΡΟΣ

(με αλφαριθμητική σειρά)

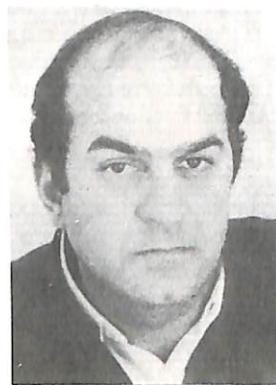
ΑΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ - ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΟΥΝΑΡΗ - ΝΤΕΝΗ ΘΕΜΕΛΗ -
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΛΕΡΓΗ - ΧΑΡΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΚΟΖΗΣ -
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΡΑΝΑΣ - ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΛΙΟΔΑΚΗΣ - ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΟΥΔΑΡΟΣ -
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΪΝΟΣ - ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΕΛΑΣ - ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΙΜΠΙΛΑΣ -
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΗΓΑΣ - ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΡΟΧΑΣ - ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ -
ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΤΖΕΣΚΑΚΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΤΕΣΙΣ
(μετάφραση)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΣΣΑΛΑΣ
(σκηνοθεσία - κίνηση χορού)

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ
(σκηνικά - κοστούμια)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
(μουσική)

ΝΕΝΗ ΖΑΠΠΑ
(μουσική διδασκαλία)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΤΖΕΣΚΑΚΗΣ
(Βοηθός σκηνοθέτη)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΪΝΟΣ
(βοηθός κίνησης - χορού)

ΘΟΔΩΡΟΣ ΜΟΡΙΔΗΣ
(Ποσειδώνας)

ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ
(Προμηθεας)

ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΟΣΧΑΚΗ
(Βασιλεια)

ΗΛΙΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
(Έποπας)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΗΓΑΣ
(Α' Αγγελιοφόρος)

ΝΤΕΝΗ ΘΕΜΕΛΗ
(Ιρις)

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΡΟΧΑΣ
(Συκοφαντης)

ΧΑΡΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ
(Κινησιας)

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΚΟΖΗΣ
(Άγγελος)

ΑΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ
(Χρησμολόγος)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΦΑΣ
(Ευελπιδης)

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΟΥΝΑΡΗ
(Δουλα)

ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΙΜΠΙΠΑΣ
(Ηρακλης)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΡΑΝΑΣ
(Κυρη 3)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΛΙΟΔΑΚΗΣ
(Πατρολοιας)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΛΑΣ
(Β' Αγγελιοφόρος)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΛΕΡΓΗ
(Εποπτης)

ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΟΥΔΑΡΟΣ
(Ιερεας)

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 1991
ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Πλατεία Νεολαίας - Άνω Ελευσίνα
εναρξη 8 μ.μ.

παιζουν με σειρά εμφάνισης:

Νίκος Γκεσούλης • Ερωφίλη Λέκκα • Άννα Σταραπίου
Τίσα Καραβέλα • Γιώργος Βούτος • Τζένη Φωτίου • Τάκης Παναγόπουλος

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 1991

«ΣΥΝΑΥΛΙΑ»

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟΣ - ΣΟΦΙΑ ΒΟΣΣΟΥ
με την ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΟΡΜΠΑΛΑ**

**Συμμετέχουν η ΛΙΑ ΒΙΣΣΗ
και ο ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ**

**Κυριακή 1 Σεπτεμβρίου
Πλατεία Ηρώων, 8.30 μ.μ.**

«ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 1991»

Λαογραφικό Φεστιβάλ

Κυριακή 15 Σεπτεμβρίου, Πλατεία Ηρώων, 8 μ.μ.

Συμμετέχουν οι εθνικοτοπικοί σύλλογοι της Ελευσίνας:

- Ενωση Δωδεκανησίων
- Θεσσαλική Ενωση
- Σύλλογος Ηπειρωτών
- Κερκυραϊκή Ενωση
- Ενωση Κρητών
- Σύλλογος Πελοποννησίων
- Ενωση Ποντίων
- Χιακή Ενωση

και το Πνευματικό Κέντρο του
Δήμου Ελευσίνας

ΤΜΗΜΑ ΜΠΑΛΛΕΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

Το Τμήμα Μπαλλέτου του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου μας ξεκίνησε να λειτουργεί πριν από τέσσερα χρόνια και αμέσως πλαισιώθηκε, με μεγάλη προθυμία, από τα παιδιά της πόλης μας που είχαν έτσι την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά την τέχνη του χορού.

Σήμερα το τμήμα αριθμεί 150 περίπου μαθήτριες ηλικίας 7-15 ετών.

Δημιουργώντας το τμήμα αυτό, το Πνευματικό Κέντρο είχε σαν στόχο να έρθουν οι νέοι κοντά στις τέχνες και μέσω αυτών να έχουν την δυνατότητα έκφρασης και δημιουργικής συνύπαρξης με τους άλλους.

Εάν στην πορεία κάποια από τα παιδιά θελήσουν να συνεχίσουν και επαγγελματικά, γιατί όχι! Εμείς δίνουμε τις

σωστές βάσεις για ξεκίνημα και όσο μπορούμε στην πορεία θα βοηθήσουμε. Τα παιδιά του τμήματος συμμετείχαν σε πάρα πολλές εκδηλώσεις του Δήμου και του Πνευματικού Κέντρου όπως: Ημέρα του Παιδιού, Καρναβάλι, Βραδυά Χορού κ.ά.

Αποκορύφωμα των επιτυχιών του τμήματος ήταν η συμμετοχή στα «Αισχύλεια 1990» με το Χορόδραμα «ΜΗΤΕΡΑ ΓΗ» Δήμητρα - Περσεφόνη, που δεν ήταν απλά και μόνο μια αναπαράσταση του μύθου, αλλά μια προσπάθεια των παιδιών να δώσουν, μέσα από το χορό, ένα μήνυμα στους μεγάλους: Τα παιδιά είναι η συνέχεια της ζωής, η ίδια η ζωή, όπως και τα φυτά είναι η χαρά της γης και του ανθρώπου.

ΤΜΗΜΑ ΜΠΑΛΛΕΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

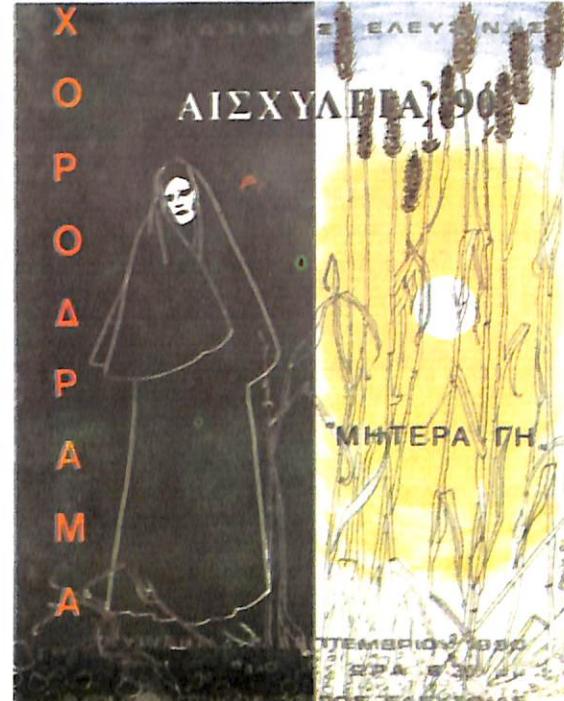
Βραδιά Χορού

28-5-1989

Χριστουγεννιάτικη
Γιορτή για τους
Εργαζόμενους στο
Δήμο Ελευσίνας

23-12-1988

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ

ΤΜΗΜΑ ΜΠΑΛΛΕΤΟΥ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΡΥΘΜΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

ΣΤΙΒΟΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ

ΜΟΥΣΙΚΟ

Τμήματα που λειτουργούν
στο Πνευματικό Κέντρο
του Δήμου Ελευσίνας
ΔΩΡΕΑΝ για όλα τα
παιδιά της πόλης μας

Για την περίοδο 1991-1992
θα λειτουργήσουν τμήματα
χειροτεχνίας και
φωτογραφίας

